KOMISJONI OTSUS,

21. juuni 2005,

liikmesriikides kodu- ja metslindudel klassikalise lindude katku avastamiseks läbiviidavate uuringute kavade rakendamise kohta

(teatavaks tehtud numbri K(2005) 1827 all)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2005/464/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 26. juuni 1990. aasta otsust 90/424/EMÜ kulutuste kohta veterinaaria valdkonnas, [1] eriti selle artiklit 20,

ning arvestades järgmist:

(1) Otsuses 90/424/EMÜ sätestatakse, et ühendus toetab rahaliselt ühenduse veterinaariaalaste õigusaktide väljatöötamiseks ning veterinaarhariduse ja -koolituse arenguks vajalikke tehnilisi ja teaduslikke meetmeid.

(2) Loomade tervishoiu ja heaolu teaduskomitee soovitas oma 27. juuni 2000. aasta aruandes viia läbi uuringud klassikalise lindude katku avastamiseks kodu- ja metslindude hulgas, eelkõige selleks, et määrata kindlaks klassikalise lindude katku viiruse alatüüpide H5 ja H7 levimus.

(3) Nõukogu 19. mai 1992. aasta direktiivis 92/40/EMÜ, millega kehtestatakse klassikalise lindude katku tõrjemeetmed, [2] määratletakse ühenduse tõrjemeetmed, mida kohaldatakse klassikalise lindude katku puhangu korral kodulindude seas. Samas ei sätestata selles korrapäraste uuringute läbiviimise kohustust kõnealuse haiguse uurimiseks kodu- ja metslindudel.

(4) Sellest tulenevalt sätestati komisjoni otsustes 2002/649/EÜ [3] ja 2004/111/EÜ [4] liikmesriikide kohustus esitada komisjonile klassikalist lindude katku käsitlevad seirekavad.

(5) Komisjoni otsustega 2002/673/EÜ [5] ja 2004/630/EÜ [6] kiideti heaks kavad, mille liikmesriigid esitasid kodu- ja metslindudel klassikalise lindude katku avastamiseks läbiviidavate uuringute kohta kõnealustes kavades täpsustatud ajavahemikel.

(6) Nimetatud uuringutega on mitmes liikmesriigis tuvastatud klassikalise lindude katku viiruse eri alatüüpide H5 ja H7 esinemine. Kuigi klassikalise lindude katku viiruste levimust võib praegu pidada üsna väikeseks, on seire jätkamine ja parandamine väga oluline selleks, et tunda paremini madala patogeensusega klassikalise lindude katku viiruseid ning tõkestada viiruste märkamatut levikut kodulindude populatsiooni hulgas. Liikmesriikide uuringute tulemused on osutunud väga kasulikuks selliste klassikalise lindude katku viiruse alatüüpide esinemise seires, mis virulentsemaks vormiks muteerumise korral kujutavad tõsist ohtu. Võttes arvesse saadud tulemusi ja haigestumise praegust olukorda ühenduses, on asjakohane suurendada ühenduse poolt antavat toetust täiendava seire tagamiseks.

(7) Seoses eelnevaga peaksid liikmesriigid esitama komisjonile heakskiitmiseks klassikalise lindude katku uuringukavad, et ühendus saaks anda rahalist abi.

([1]) EÜT L 224, 18.8.1990, lk 19. Otsust on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2003/99/EÜ (ELT L 325, 12.12.2003, lk 31).

([2]) EÜT L 167, 22.6.1992, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 806/2003 (ELT L 122, 16.5.2003, lk 1).

([3]) EÜT L 213, 9.8.2002, lk 38.

([4]) ELT L 32, 5.2.2004, lk 20. Otsust on muudetud otsusega 2004/615/EÜ (ELT L 278, 27.8.2004, lk 59).

([5]) EÜT L 228, 24.8.2002, lk 27. Otsust on muudetud otsusega 2003/21/EÜ (EÜT L 8, 14.1.2003, lk 37).

([6]) ELT L 287, 8.9.2004, lk 7. Otsust on muudetud otsusega 2004/679/EÜ (ELT L 310, 7.10.2004, lk 75).

(8) Käesoleva otsusega kehtestatavad meetmed on kooskõlas toiduahela ja loomatervishoiu alalise komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Liikmesriigid esitavad 30. juuniks 2005 komisjonile heakskiitmiseks kodu- ja metslindudel läbiviidavate klassikalise lindude katku uuringute kavad vastavalt lisale.

Artikkel 2

Artiklis 1 sätestatud meetme toetuseks hüvitab ühendus liikmesriigi kuludest 50 %, toetades liikmesriike kokku maksimaalselt 1 200 000 euro ulatuses.

Artikkel 3

Testide tegemise kulud hüvitatakse maksimaalselt järgmistes määrades:

a) ELISA-test: 1 euro testi kohta;

b) agar-geeli immuundifusioontest: 0,6 eurot testi kohta;

c) HI-test H5/H7 tuvastamiseks: 4 eurot testi kohta;

d) viirusisolatsiooni test: 30 eurot testi kohta.

Artikkel 4

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 21. juuni 2005

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Markos KYPRIANOU

LISA

2005. ja 2006. aastal liikmesriikides teostatavad kodu- ja metslindudel esineva klassikalise lindude katku seire kavad

A. EESMÄRGID

1. Hinnata klassikalise lindude katku viiruse alatüüpide H5 ja H7 levimust eri kodulinnuliikidel, korrates otsustes 2004/111/EÜ ja 2004/630/EÜ sätestatud sõeluuringuid muudetud ja sihipärasemal viisil.

2. Jätkata vabatahtlikku seiret klassikalise lindude katku esinemise üle metslindudel. Seire tulemused peaksid andma varajase hoiatamise süsteemi jaoks väärtuslikku teavet viirusetüvede kohta, mis võivad metslindudelt kanduda kodulindudele.

3. Hankida teadmisi ohu kohta, mida metslindudel esinev klassikaline lindude katk kujutab loomade tervisele.

4. Edendada inimeste ja loomade gripiseirevõrkude ühendamist ja integreerimist.

B. KODULINDUDE UURINGUTELE ESITATAVAD ÜLDNÕUDED JA KRITEERIUMID

1. Proovid võetakse iga kodulinnuliigi tootmisperioodile vastaval ajavahemikul. Näiteks paljudes liikmesriikides tapetakse hulgaliselt kodulinde (eriti kalkuneid ja hanesid) jõulude ajal. Viimane proovide võtmise tähtpäev on 31. jaanuar 2006.

2. Lõplike uuringutulemuste esitamise tähtpäev on 31. märts 2006.

3. Liikmesriigid analüüsivad proove klassikalise lindude katku riiklikes laborites või muudes laborites, mille on kiitnud heaks pädevad ametiasutused ja mis alluvad riiklike laborite kontrollile.

4. Kõik tulemused (nii seroloogilised kui ka viroloogilised) saadetakse võrdlemiseks ühenduse tugilaborile. Tuleb tagada tõhus teabevahetus. Ühenduse tugilaborid pakuvad tehnilist tuge ja kindlustavad diagnostiliste reagentide ulatusliku varu. Ühtsuse kindlustamiseks edastab ühenduse tugilabor riiklikele laboritele uuringus kasutatavad antigeenid.

5. Kõik klassikalise lindude katku viiruse isolaadid tuleb esitada ühenduse tugilaborile kooskõlas ühenduse õigusaktidega. Viiruse alatüüpide H5 ja H7 puhul esitatakse isolaadid viivitamatult ning nende suhtes viiakse vastavalt ühenduse direktiivile 92/40/EMÜ läbi standardne identifitseerimiskatse (nukleotiidide järjestusmääramine/intravenoosne patogeensuse indeks). Lisaks nõuab ühenduse tugilabor, et hanelistelt saadud alatüüpide H5 või H7 positiivsed seerumid esitatakse anonüümselt, et luua arhiiv tulevaste katsete väljatöötamise hõlbustamiseks.

6. Kõiki positiivseid leide uuritakse põllumajandusettevõttes retrospektiivselt ning komisjonile ja ühenduse tugilaborile esitatakse aruanne kõnealuse uuringu tulemuste kohta.

7. Konkreetsed protokollid, mis peavad olema kaasas ühenduse tugilaborile saadetava materjaliga, ja uuringuandmete kogumiseks ette nähtud aruandlustabelid saab ühenduse tugilaborilt. Kõnealustes tabelites tuleb ära märkida laboris kasutatud analüüsimeetodid. Nimetatud tabeleid kasutatakse tulemuste esitamiseks ühes dokumendis.

8. Iga kodulinnuliigi puhul, sealhulgas ka vabapidamise tingimustes kasvatatud kodulindude puhul, kogutakse seroloogilisteks uuringuteks ettenähtud vereproovid vähemalt 5–10 linnult (välja arvatud partidelt, hanedelt ja vuttidelt) põllumajandusettevõtte kohta ning eri lindlatest, kui viimaseid on põllumajandusettevõttes mitu.

9. Et proove saaks lugeda kogu liikmesriigi suhtes representatiivseteks, tuleb neid võtta kõigist tema osadest kihtvalimina, võttes arvesse järgmist:

a) proovivõtuga hõlmatavate põllumajandusettevõtete arv (välja arvatud partide, hanede ja kalkunite puhul); kõnealune arv määratakse kindlaks viisil, mis tagab vähemalt ühe nakatunud põllumajandusettevõtte avastamise, kui nakatunud põllumajandusettevõtete levimus on vähemalt 5 % ja usaldusvahemik 95 % (vt tabelit 1) ning

b) proovivõtuga hõlmatavate lindude arv igas põllumajandusettevõttes määratakse kindlaks viisil, et vähemalt ühe nakatunud linnu avastamise tõenäosus on 95 %, kui seroloogiliselt positiivsete lindude levimus on ≥ 30 %.

10. Valimi kavandamisel võetakse lisaks arvesse järgmist:

a) tootmisliigid ja nendele eriomased ohud, pidades silmas eelkõige vabapidamist ja välitingimustes pidamist, samuti teisi tegureid, nagu eri vanuses lindude pidamine, pinnavee kasutamine, lindude suhteliselt kõrge eluiga, mitme linnuliigi pidamine põllumajandusettevõttes või muud asjakohased tegurid;

b) proovivõtuga hõlmatavate kalkuneid, parte ja hanesid pidavate põllumajandusettevõtete arv määratakse kindlaks viisil, mis tagab vähemalt ühe nakatunud lindudega ettevõtte avastamise, kui nakatunud lindudega ettevõtete levimus on vähemalt 5 % ja usaldusvahemik 99 % (vt tabelit 2);

c) kui liikmesriigis on märkimisväärsel hulgal silerinnalisi linde ja vutte kasvatavaid põllumajandusettevõtteid, kaasatakse need kõnealusesse kavasse. Vuttide puhul võetakse proove ainult täiskasvanud (või munevatelt) lindudelt;

d) proovide võtmine ajastatakse tootmise hooajale. Samas võib proove vajaduse korral võtta muul kohalikul tasandil kindlaksmääratud ajal, mil muude peremeeskodulindude viibimine põllumajandusettevõttes võib suurendada haigestumisohtu;

e) liikmesriigid, kes peavad võtma proove Newcastle'i haiguse suhtes, et säilitada oma staatust riigina, kus Newcastle'i haiguse vastu ei vaktsineerita (otsus 94/327/EÜ), [1] võivad kasutada kõnealuseid aretuskarjalt võetavaid proove H5/H7 antikehade järelevalve jaoks.

Tabel 1

Proovivõtuga hõlmatavate põllumajandusettevõtete arv iga kodulinnuliigi puhul (välja arvatud kalkunid, pardid ja haned)

Liikmesriigi põllumajandusettevõtete arv kodulinnuliigi kohta	Proovivõtuga hõlmatavate põllumajandusettevõtete arv
Kuni 34	Kõik
35–50	35
51–80	42
81–250	53
> 250	60

Tabel 2

Proovivõtuga hõlmatavate kalkuneid, parte ja hanesid pidavate põllumajandusettevõtete arv

Põllumajandusettevõtete arv liikmesriigis	Proovivõtuga hõlmatavate põllumajandusettevõtete arv
Kuni 46	Kõik
47–60	47
61v100	59
101–350	80
> 350	90

[1] EÜT L 146, 11.6.1994, lk 17.

C. ERINÕUDED H5/H7 ALATÜÜPI KUULUVA KLASSIKALISE LINDUDE KATKU NAKKUSE AVASTAMISEKS PARTIDEL, HANEDEL JA VUTTIDEL

1. Seroloogiliste testide jaoks mõeldud vereproovide võtmisel tuleb eelistada välitingimustes peetavaid linde.

2. Igas välja valitud põllumajandusettevõttes võetakse seroloogiliste testide jaoks 40–50 vereproovi.

D. KLASSIKALISE LINDUDE KATKU UURING METSLINDUDEL

Liikmesriikides, kus seire puudutab ka metslinde, järgitakse järgmiseid suuniseid.

D.1. *Uuringu kavandamine ja rakendamine*

1. On vaja luua sidemed metslindude kaitse ja/või vaatlusega tegelevate institutsioonide ning rõngastusjaamadega. Vajaduse korral viivad proovide võtmise läbi kõnealuste rühmade/jaamade töötajad või jahimehed.

2. Kuna eelnevate uuringute kogemuste põhjal on viirusisolatsiooni tase äärmiselt madal, tuleks proovide võtmisel keskenduda sügisel ja varatalvel lõunasse rändavatele lindudele.

D.2. *Proovivõtumeetod*

1. Viroloogiliseks uuringuks tuleb võtta kloaagi-tampooniproov. Lisaks sügisesele proovide võtmisele samal aastal sündinud lindudelt võib kõige paremaid tulemusi anda proovide võtmine peremeesliikidelt, kelle vastuvõtlikkus on suur ja kes puutuvad tihti kokku kodulindudega (nt sinikael-part).

2. Proovid võetakse eri liikidesse kuuluvatelt vabas looduses elavatelt lindudelt. Põhiliselt võetakse proove vee- ja rannikulindudelt.

3. Väljaheited võetakse püünisesse püütud, kütitud või äsja surnud metslindudelt tampooniga või kogutakse hoolikalt, kui need on veel värsked.

4. Kuni viiest samalt liigilt võetud proovist võib teha liitproovi. Proovide hoiustamise ja vedamisega peab olema eriti hoolikas. Kui kiire vedu 48 tunni jooksul laborisse (transpordikeskkonnas 4 °C juures) ei ole tagatud, tuleb proovid hoiustada ja seejärel transportida kuivas jääs temperatuuril – 70 °C.

E. LABORATOORNE ANALÜÜS

Laboratoorne analüüs viiakse läbi kooskõlas direktiivi 92/40/EMÜ III lisas sätestatud klassikalise lindude katku kinnitamise ning eristusdiagnoosi diagnostikameetoditega (sh partidelt ja hanedelt saadud seerumite uurimine hemaglutinatsiooni inhibitsiooni (IH) testi teel). Juhul kui kavandatakse laboratoorseid katseid, mida ei ole sätestatud direktiivis 92/40/EMÜ või mida ei ole kirjeldatud maismaaloomi käsitlevas OIE käsiraamatus, peab liikmesriik samal ajal, kui ta esitab oma kava komisjonile heakskiitmiseks, esitama ühenduse tugilaborile vajalikud andmed katse valideerimiseks. Riiklikud laborid kinnitavad kõigi seroloogiliselt positiivsete leidude puhul klassikalise lindude katku olemasolu hemaglutinatsiooni inhibitsiooni testi teel, kasutades järgmisi ühenduse tugilaborilt saadud kindlaks määratud viirusetüvesid.

H5 a) Esialgses katses kasutatav tüvi: Duck/Denmark/64650/03 (H5N7).

b) Ristuva reaktsiooniga N7 antikeha kõrvaldamiseks analüüsida kõik positiivsed leiud tüvega Ostrich/Denmark/72420/96 (H5N2).

H7 a) Esialgses katses kasutatav tüvi: Turkey/England/647/77 (H7N7).

b) Ristuva reaktsiooniga N7 antikeha kõrvaldamiseks analüüsida kõik positiivsed leiud tüvega African Starling/983/79 (H7N1).